

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponkint.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor. **Egyes szám ára 20 fillér.**

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

dr. Franciscy Lajos.

Társszerkesztő:

dr. Kaszala János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.

Hirdetések árai: Egy háromhasábos petítor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fl.

A parlamenti szünet alatt.

A szeptember hó végéig terjedő parlamenti szünet alatt, nem lesz szünete az újból kinevezett kormánynak, melyre most megfeszített erőt követelő munka vár.

Elképzelhetetlen, hogy a miniszterek csak azért vették át újra tárcáik rendes, alkotmányos vezetését, hogy őszkor azután épp oly rendezetlen, feldúlt állapotok között hagyják el helyüket, mint a minők a két hónapig tartott kormányválság alatt keletkeztek. A kormány vállalkozása kiegészítő munka, ilyenek pedig nem az szokott lenni a célja, hogy a megrekedt ügyeknek az elintézését elodázza, hanem hogy azokat az akadályok tömegéből kiemelje s a biztosan járható útra terelje.

Hogy a kormány ezt a célt elérhesse, derekasan kell dolgoznia a szünet alatt, még pedig egy olyan *munkaprogrammnak* az elkészítésén, melyet a parlament többségét alkotó pártok saját pártelveik sérelme nélkül elfogadhatnak. Ez azonban attól az *előfeltételtől* függ, hogy a koalált pártok mindegyike felett a higgadt és józan belátás s a közérdeknek nagy szempontja legyen úrrá.

Az a remény, hogy ez az előfeltétel az őszi parlamenti munka megkezdése előtt meg lesz, nem alaptalan. Ha meg-

gondoljuk, hogy a függetlenségi pártnak folyó hó 9-én tartott értekezlete előtt a pártnak két árnyalata, az tudniillik, mely mindenek előtt a királylyal kötött paktum végrehajtását óhajtja és az, mely az önálló bankot minden áron erőszakolja, annyira elkülönítette magát egymástól, hogy külön jöttek össze politikai ebédre, az egyik a Royalban, a másik az Országos Kaszinóban s ez az utóbbi árnyalat, mely a békés elemet képviseli, határozott többségben volt a másik felett, talán a jóslásnak minden utánzása nélkül állíthatjuk, hogy a békés megegyezés hívei őszkor is többségben lesznek.

Táplálja ezt a reményt az a körülmény is, hogy a függetlenségi pártnak abban a részében is, mely az önálló bankért folytatott harcban az utolsó percig forgatta a fegyvert, sokan találkoznak, a kik a koalált pártok megegyezésének, a viszonyok jövődjő kialakulása szempontjából nagy jelentőséget tulajdonítanak.

Igy a *nyitrai* választókerület képviselője, *Mérey Lajos*, a ki a bankküzdelmekben tevékeny részt vett, a politikai helyzetről minap irt vezércikkében a békés pártközi viszonyok szükségességét, a következőkép domborítja ki:

»Habár tagadhatatlan, hogy most a pártok közötti ellentétek sajnos már

majdnem a személyi gyűlölködésig romlottak meg, *mégis kívánatos és reményleni kell*, hogy az országgyűlési szünet alatt minden igaz hazafi azon meggyőződésre fog jutni, hogy a magyar pártok közötti háborúskodásnak senkire sem lenne előnye és hogy maga a korona van első sorban hivatva minden erejét és tekintélyét arra használni fel, hogy Magyarországon az alkotmányjogi elvek sérelme nélkül jöjjön létre olyan politikai megoldás, a mely ha minden pártot nem is elégit ki, de legalább lehetővé teszi, hogy egy oly kormányzási alap teremtessek meg, melyet a függetlenségi és negyvennyolcas párt programjának sarkalatos pontjait nem sértve és fel nem adva elfogadhat és melybe a 67-es pártok azért nyugodhatnak bele, mert ha a politikai célokból a nemzetnek sikerült többet elérni, mint a mennyi Deák Ferenc 67-iki kiegyezése óta elérhető volt, ezért a pártviszályt folytatni a közérdek rovására senkinek sem szabad, a ki jobban szereti hazáját, semhogy a mennyire gyűlöli ellenségeit.«

De bár biztosan hisszük, hogy a kormánynak sikerülni fog olyan kormányzási alapot teremteni, olyan munka programot kidolgozni, melyet a koalált pártok elveik sérelme nélkül elfogadhat-

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

Azt álmodtam...

*Azt álmodtam, csillag vagyok
Halovány, de állandó;
S jönnek mennek fényes bolygók,
Útjuk sürgős, rohanó.*

*Azt láttam, hogy észrevétlen
Elsurrannak mellettem;
Csillogásuk nem veszedelmes,
Meg nem árthat énnekem.*

*Üstökös jött s vészjóslóan
Tüzelt, zúgott, morajlott;
Futott a sok fénylő csillag
S megrepedett az égbolt.*

*Én meg álltam rendületlen
Nem törődve a vésszel;
Mit bántam, hogy gyenge fényem
Most vagy később engész el!*

*Az utjában én nem állok,
Halovány fényem nem vakít;
Igen könnyen elkerülhet,
Békén állni hagyhat itt.*

*Engem nem vonz a fényesség,
Őt meg halovány sugarak;
Nem történik találkozás
A ragyogó hold alatt.*

Csejthe, 1909. július 10.

Vidoman Irma.

A holicisi út.

— Irta: Krudy Gyula. —

Fenn, a Kárpátok között, a hol már csupán sasok járnak és zöld moha tapad a sziklák oldalához, az ünnepi templomi esendet évszámra nem nem zavarja meg semmi emberi, vagy állati hang. A sasok némán emelkednek föl a mélyből, a vadásznak, ha erre a tájra vetődik, esze ágában sincs énekelni. A komor némaságba legfelfebb a szél szokott beleorgonálni s az ég mennydörög hozzá.

Itt ebben a rettenetes magányban vezet egy út.

Egy út, a mely Magyarországból Lengyelországba visz a Kárpátokon át. Bizony ilyen út is kevés van a világon.

De hát ez az út se olyan, mint a többi út. Nincs ám az kövel kirakva, mikor ugy is kő ott minden. Nem is szabályos út ez! Csak onnan

lehet tudni, hogy hol van az út, a hol a szikla darabok felre vannak hengergetve. Ott van a híres holicisi út.

A holicisi útnak az a nevezetessége, hogy pénzért talán máig sem építették volna meg. A lelkesedés építette ezt az utat. II. Rákóczi Ferenc, a nagy fejedelem erre jött vissza Lengyelországból szegény leigázott hazájába. Kárpát havas ormait látta az ő deli seregét, a mely lóháton utazott a meredek felett. Helyén volt ott a szive lónak, lovasnak egyformán.

De a sereg előtt szaladt száz fejszés ember, a ki az utat csinálta. A sziklákat felrehengerítette, a zúgó patakokra hidat vert és ledöntötte az útban álló nagy fákat.

Ugy jött át Rákóczi hadaival a Kárpátokon. Zászlói a szabadság közeledését hirdették és lenn a völgyben, hol összegyűlekezett hívei várták a visszatérő fejedelmet, felharsant a szent szabadság dala. A szabadság így vonult át az örök hóval fedett Kárpáthegységen. Még a vén meredek hegyek is bizonyosan szívesen eresztették haza Rákóczit.

Sok, sok esztendő mult el. Rákóczi óta a holicisi utat nem járta senki. Ugyan kinek lett volna kedve a meredek, sasokjárta utat választani, a mely oly meredeken emelkedett felfelé a hegyek

nak s ha bár abban sem kételkedünk, hogy ezt a programot a koalíció nagy többsége el fogja fogadni, mégis nem ringathatjuk magunkat illúziókban aziránt, hogy az új parlamenti tevékenység előkészítésének ez a munkája nehézségek nélkül lesz keresztülvihető. Úgy a pártoknál, mint a koronánál is még sok akadályt kell legyőzni, a míg a kölcsönös megértés ténynyé válhatik.

Igen fontos szerep vár e tekintetben a sajtóra is. Az a harcmodor, melyet a pártlapok egymás ellen és az egyes pártok ellen is folytattak a két hónapos válság alatt, nem alkalmas arra, hogy az elvek és eszmék győzelmét elősegítse, még kevésbé lehet tőle várni azt, hogy a béke olajját kivirágoztassa. Metsző gúny, gyanúsítás, ócsárlás és gyalázás nem lehetnek a meggyőzés eszközei. Tegyenek róla a pártok vezetői, hogy a lapok az elvek magaslatáról, az érvek erejével vivják a harcot azon politikai törekvések tekintetében, melyek őket egymástól elválasztják.

A néppárti politika szempontjából az ideiglenes politikai helyzet még annyiban is érdemel figyelmet, a mennyiben úgy ez a most kialakult helyzet, mint annak okosan mérlegelhető esélyei, fényesen igazolják a szigorú valóságát annak az álláspontnak, melyet a néppárt a válság dolgában kezdettől fogva elfoglalt.

A néppárt egy percre sem tévesztette szem elől politikai kötelességeit és a lehetőségnek azon határvonalait, melyek között ezek a kötelességek teljesíthetők. Az ország ügyeinek erős kezű vezetését a nemzetiségi és socialdemokrata mozgalmak hullámverései között, főképp pedig a választójogi reformnak megalkotását s ezzel kapcsolatosan legfontosabb állami és nemzeti érdekeinknek biztosítását a néppárt mindig egy olyan parlamenttől várta és várja most is, melynek kebelében a nemzeti erők lehetőleg egysége-

sen tömörülnek és csak olyan kormány által tartja végrehajthatónak, melynek gyeplőit az ország legjobb legkipróbáltabb vezetői tartják kezökben.

Gáncsolhatják a jelen kormányt bármennyire, két tulajdonságot senki sem tagadhat el tőle. Az egyik az, hogy egyedül ez a kormány képes az ország választóközönségének bizalmát úgyszólván osztatlanul magában központosítani; a másik pedig, hogy ha van erő egy kormány kezében, melylyel helyt állhat nehéz helyzetekben az ország érdekeiért fent és lent egyaránt, úgy azt a jelen kormány bírja.

A néppárt ezt tekinti a jelen kormánytól a sikeres kormányzás garanciájának.

Életbelép a kivándorlási törvény.

Rég óta kívánjuk már, a kivándorlási törvény sürgős életbelépését, mert azt tartottuk, a mit a belügyminiszter a most kiadott életbelépési rendeletben mond, hogy a „nemzeti, gazdasági, jogi és erkölcsi szempontok elengedhetetlen kötelességünk tettek, hogy a kivándorlásra az eddiginél szigorúbb rendeletet léptessünk életbe.“ Eppen azért örülünk annak, hogy a kivándorlási törvény folyó évi szeptember hó elsején életbe lép. Az életbelépési rendelet most érkezett le a hatóságokhoz és hat fejezetből áll.

Legfontosabb része a rendeletnek az ötödik fejezet, mely azt a fontos társadalmi szervet ismerteti, a mely hivatva lesz társadalmi uton hazánk legvérvörzőbb sebet, a kivándorlást orvosolni, a mennyire azt a jelen viszonyok között orvosolni lehet. Ez a társadalmi szerv a *kivándorlási tanács*, a mely megalakul központilag és a vidéken is s mindenütt a helyzethez illő, a kérdés egész egyetemét átölelő programot állapít meg, a helyi körülmények szerint, a mely a ránk zúdult új szociális veszedelmet talán elháríthatja rólunk, azt a veszedelmet, melyet görnyedve érez gazdag és szegény: a nemzeti vérvesztés következtében beálló gazdasági termelés drága, elviselhetetlen voltát.

Azt hisszük azonban, hogy a hatóságnak a kivándorlás enyhítésére irányuló munkáját csak az esetben kísérheti teljes siker, ha a társadalom nagy érdeklődéssel fog az új feladathoz járulni

és sikeréhez széles körben közreműködni. Abban a jóleső hitben vagyunk, hogy éppen a társadalomnak a munka vonalába való állítása — ha ugyan a társadalom kellő módon felismeri azt a szinte hazamentő célt, a mely munkára hívja — segít majd csökkenteni a nemzeti veszedelmet.

Egy dolog mindenesetre vizsgálat. Amerika tiltó táblákat állít föl oda azokra a helyekre, a honnan a beözönlés állandó. Parallel Európának a kivándorlást nehezítő intézkedéseivel, Amerika is hasonló és komoly intézkedéseket tesz a bevándorlás megállítására. Ugy tetszik nekünk, hogy Amerika ide-oda hasonlít egy olyan budapesti villamos kocsihoz, melyre a kalauz kiakasztani készül a „Megtelt“ táblát. Hogy ez így van, idézzük az amerikai „Szabadság“ című lap feltűnő helyen közölt következő sorait: „Már több ízben hírül hoztuk, hogy a mióta Williams az úr Ellis Island szigetén, a kivándorlók iránt nincsenek elnézéssel és ha azok nem felelnek meg a törvény követelményeinek, visszaküldik őket régi hazájukba.“

„Sohasem figyelmeztettük honfitársainkat komolyabban, mint most, hogy a lehető legjobban fontolják meg, mielőtt utra kelnek az Egyesült Államokba. Szól pedig ezen figyelmeztetésünk nemcsak azoknak, kik önként, saját akaratukból indulnak el hazulról, hanem azoknak is, kik az Egyesült Államokban élve, vagy itt megtelepedve, hozzátartozóikat hozatják ki.“

„Bármilyen testi fogyatkozással bírjon valaki, ha péld. vak, sánta, béna, púpos — vagy szenvedjen valamely más betegségben — a bevándorlási hatóság kérlelhetetlenül visszaküldi. De kizárja és visszaküldi azon esetben is, ha nincsen anyagiakkal kellőleg ellátva. Példa erre két erős, fiatal, munkabíró honfitársunk, kikről legutóbb lapunkban említést tettünk és kiket a hatóság a szükséges továbbutazási költség hiányában kizárt.“

„Egyébként, mi már hetek óta utalunk az eként megváltozott viszonyokra és az ezzel kapcsolatos, mindinkább sűrűbben előforduló deportálásokra. Azok tehát, kik jóindulatú tanácsunkat nem szivlelik meg és könnyelműen utra kelve, ideérkezésük alkalmával bajoknak és kellemetlenségeknek vannak kitéve, önmaguknak tulajdonítsák az ily káros következményeket.“

Ebből a kis szemelvényből és abból a körülményből, hogy a kivándorlók szigetén, Ellis Island nevű vesztegárban ez idő szerint három ezer olyan kivándorló várja sorsát, a kiket a szigorú bevándorlási biztos nem engedett partra szállani — megállapítható, hogy a kivándorlásra vonatkozó hirdetett szigorúságnak a fele se trefa.

— Kossuth Lajos azt üzenté . . .

A század énekelve volnult hazafelé, Magyarország felé.

A japán nők.

Alig hiszem, hogy európai ember — ha felületesen ítel és nem igyekszik valóban tárgyilagos lenni — a japáni nőkről helyes és igazságos véleményt mondhatna. Ezt — az ellentétek dacára — csakis chinai ember tehetné.

Mindamellettt inkább felületes akarok maradni, nehogy a jelen rövid soraimon az idegen befolyás által létrejött részrehajlás nyomai megállásnak.

A szegény kis japáni nők nagyon csunyak. Ezt a kissé durva állítást csak azért bocsátom előre, hogy utóbb a gyönyörű kis kezeket, a rizsperrel, aranyfál és egyéb mesterséges szerekkel elcsúfított, mindamellettt mégis bájoló arcvonásokat annál jobban feldicsérhessem.

A szemek oly picinyek, hogy az ember alig látja. Két szűk vágás és ezekben mesés bájú, fényes kacér szemgolyók.

Hát még azok a szemöldökök!

Mintha valami nagy művész a legfinomabb ecsettel rajzolta volna oda. De ezért még nem

között, mintha egyenesen az égbe vinne! A kinek dolga is volt arra felé, a kényelmesebb utat választotta a völgyben.

De nem lehetett ám mindenkinek a völgyben járni.

Havas, hideg novemberi nap volt. A sasok is elbujtak sziklafészkükben, a tél szürke felhői pedig szinte rákönyökölnek a hegyormokra megpihenni. A holicsi utat befujta a hó. Még zerge sem járt rajta napok óta.

Egyszerre csak recsegő trombitaszó harsan fel a hegyek között. A fehér homlokú, vén hegyóriások szinte csodálkozva néznek össze. Ugyan ki jár itt, a hol még a madár sem jár?

Odalenn, a hegyoldalban a szédítő mélységben egy század huszár kapaszkodik felfelé. Annak a huszárszázadnak a trombitása kürtölt unalmában.

Mert bizony unalmas a huszárok útja! Már negyednapja mennek az ember nem lakta hegyvidéken és mindig előttük vannak a hegyek, még mindig fölfelé mennek, nem lefelé. Magyarország felé. Hej pedig, hogy szeretnének már otthon lenni. Szükség van otthon az ő kardjukra, mert kiütrött a szabadságharc. A magyar huszárokat külföldön érte a hír. Nem sokáig gondolkodtak: hí a haza! — mondták és elindultak hazafelé. A

hol nem engedték őket, ott szöktek, vagy a kardjukkal vágtak utat — hazafelé. Rákóczi holicsi útját a huszároknak építették. Itt nem üldözi őket senki, meg aztán biztosan hazaérnek. Hisz sok, sok esztendővel ezelőtt már erre jártak a szabadság katonái.

A magyarokat egy vén strázsamester vezeti. Ő most a kapitányuk, hadnagyuk, parancsolójuk. A fülére van az öreg bajusza csavarva, de most fagyos az is, mint egy bokor. A lovak szőre csillog a fagytól. Hideg van.

— Majd meleg lesz otthon — vigasztalja a strázsamester a huszárokat.

— Otthon — sóhajtának a legények. Talán már soha se lesznek otthon.

Délután aztán fölértek a hegység nyergébe. Tiszta napfényes teli nap volt. Az égen nem volt felhő. A huszárok leszálltak lovaikról. A távolban ellapultak a hegyek.

— Arra van Magyarország! Itthon vagyunk — szólt a huszárok parancsnoka.

— Imára! — parancsolta.

Egy század huszár állt mereven, tisztelegve a hegytetőn, az édes haza felé . . .

Aztán lovaikra pattantak. A paripák vígan lépegettek lefelé a mély uton. Egy huszár rágyújtott a dalra:

Amerika palliatív intézkedésekkel korlátozza a kivándorlást mindaddig, míg a szenátus előtt lévő törvényjavaslat az Amerikában követelt nagyobb biztosítéki alap és 12 dolláros fejadó behozásával még jobban megnehezíti a kivándorlást. Mondanunk sem kell, hogy a munkaadók érdekeinek ezek a rendelkezések nem tetszenek, az amerikai szén, petroleum, hús és egyéb királyok, a kik az olcsó munkabérek következtében szereztek milliárdjaikat, nem szívesen fognak beleegyezni abba, hogy a szenátus a törvényt meghozza. Ám súlyos gazdasági okok és az erős közvélemény kiküzdte ezt bizonyonyal a milliárdosok ellenére is.

Ne várjuk azonban összetett kezekkel, hogy mit tesz megmentésünkre Amerika, hanem érző szívvel és szeretettel maga a társadalom induljon munkára, hogy honfitársainkat itthon tartsuk nemzetünk erősítésére.

V. L.

Ha a gazdák összetartanak!

Irtta: Kodolányi Antal.

Hej de sok dolog másképp volna szép Magyarországon. Bezzeg nem volna akkor ok a rettegésre egy-egy osztrák miniszteri nyilatkozat, vagy egy-egy sörrel túlfűtött osztrák reichsrati képviselői kebelből kitört vad rikkantás miatt és vissza tudnók verni az osztrák ipari túlkapásokat is, melyeknek már oly sokszor megadta a magyar mezőgazdaság az árát; egyszóval nem határozának a magyar mezőgazdaság létérdekei fölött, a Magyarországot még mindig, csak minél jobban kiszakmányolandó osztrák kolóniának tekintő osztrák atyafiak.

Nem, — mert ha a gazdák összetartanak, egy oly hatalmat képezne az összetartásuk, a magyar gazdák tömörült tábora, mellyel számolnia kellene mindenkinek, aki a magyar mezőgazdaságot bármily távolról is érintő dologba beleszólni akarna.

Ámde a magyar gazdatársadalom még ma is egy szét hullt kéve, melyet — sajnos — még nem akadt eddig ember, aki össze tudott volna kötni úgy, hogy annak minden kalásza egymásra borulva, egymást védve, megtudná védeni testeivel a magyar mezőgazdaság létérdekeit is, pedig hány oly rossz törvényvel boldogították már a gazdákat, melyek végig sértették érdekeiket, mert hát sajnos, ők csak kérték, könyörögni merészelnek és merészelhetnek, mert szavukat nem hallgatja meg senki, mert hiszen annak nincs semmi nyomateka, mert oly gyenge, hogy csak szelid, csendes óhajtsanak veszik mindaddig, amíg az egész gazdatársadalom hatalmas parancsoló szavává nem

ismertem európai festőt, ki a japáni nők ezen különleges szépségét valamely arcképen híven utánozta volna.

Az arc többi részei az illető egyéniség társadalmi állása szerint különféle kifejezést mutatnak. A köznépnek az ajkak vastagok, az orr rövid és lapos, míg a nemességnek a száj szélei vékonyabbak, az orr hosszabb és szebb, sőt gyakran hajlott sas-orrféleket is látunk.

Nem ismerek népet a földön, melynél különféle társadalmi rétegekben a női típusok oly határozott különbséget mutatnának, mint Japánban. A japáni parasztasszony arcbőre sárgás, termete erős és zömök, míg a városi nő arca fehér, testalkata vékony, mint valami beteges európai nőé. Testük a faj elsatnyulására mutat, mintha nagyon, de nagyon régi lenne, s ennélfogva túlélte volna magát. A főrangú nemesség között a bizonyos örökkévaló semmivé és folytonosan apró töredékény tárgyakkal való mulatás utójára évezredek folytán egy inkább bábukhoz, mint emberekhez hasonló női fajt teremtett, melynek szeméből a fiatalsággal együtt már a halál komolysága is kivehető.

Európában azt hiszik, hogy Japánban a nők különféle virágot, madarakat vagy egyéb mese-

váltak, mely mint menyörgés reszkedtesse meg az eddig a mezőgazdaság annyi jogos kívánalmait iránt siket fülek dobhártyáit.

Valóban érthetetlen, megfoghatatlan, hogy mindazon sérelmekkel szemben, melyek a magyar mezőgazdasági érdekeket annyi éven át érték és még folyvást érik, a magyar gazdatársadalom maig sem gondolt még komolyan a tömörülésre, pedig minden oly rossz törvénynek a hatása, mely a mezőgazdasági érdekeket sérti, az ország minden gazdáját egyformán sújtja és azoknak folytonos hatása egyformán teheti és teszi tönkre és a gazdatársadalom még sem mozdul meg. És ha néha fel-fel lobbanik is, újra elalszik, mint a szalmaláng. Hiába látjuk, hogy egyéb más foglalkozási ágaknak minden tagja mennyire összetart, mily erélyvel lép fel érdekei védelmére, a gazdatársadalmat ez sem buzdítja tette, holott az ő súlya minden ily fellépésnél sokkal nagyobb lehetne, mert hiszen a mezőgazdasággal az ország népességének 70 százaléka foglalkozik.

Mintha csak az az átok fogta volna meg a magyar gazdatársadalmat, mely ezer év óta sújtja a magyart, hogy soha sem tart össze. Hát nem ébredünk fel soha, hogy az átok súlyát lerázzuk magunkról s kimentsük magunkat hatása alól?

Ime ott lobog a Magyar Gazdaszövetség zászlaja. Ennek lobogója van hivatalosan elűzni fejünk felől az átkot, ám de csak akkor, ha minden gazda, kicsinyje-nagyja alája tér, felesküszik rája.

Ne legyen tehát falu az egész országban, hol gazdakörbe, szövetkezetbe ne legyen tömörülve a falu népe s ne legyen falu az egész országban, mely ne legyen tagja a megyei gazdasági egyletnek és ne legyen birtokos az egész országban, ki ne lenne tagja a magyar gazdaszövetségnek. És ha majd ez az idő bekövetkezik, mert hiszem, hogy be kell következnie s a gazdatársadalom ekkor majd tudatára ébred annak is, hogy érdekei megvédését az ország házában is megnyugvással csak olyan emberekre bízhatja, akiknek a mezőgazdaság és annak érdeke szívéhez, lelkéhez van nőve, s ezzel a mezőgazdaság is méltóképpen lesz majd ott is képviselve, akkor majd, — de előbb nem, — feljön az égre a magyar gazdák ragyogó napja is, amely csak boldog embert fog látni szerte e hazában.

A magyar gazdaszövetség fejlődésétől, erőinek gyarapodásától függ mezőgazdaságunk érdekeinek felkarolása, ettől pedig az egész ország közjólétének hatalmas emelkedése.

Vajon ezt a szép, ezt a boldog időt megérem-e még én is?

szerű állatokat ábrázoló tarka himzésekkel telt ruhákat viselnek.

Ez nem áll. Ilyesmivel csak a színházakban látható, vagy pedig egy bizonyos osztályú nők különlegessége, kikről itt nem akarok beszélni. A japáni nők mindannyian sötét színű ruhákat viselnek. Többnyire gyapot vagy hasonló szövetű úgynevezett tengerész (Marine) kék kelméket lehet látni. A bő ujjakból kilátszanak a világosbarna gömbölyű karok, melyek rendesen finom és szép kezekben végződnek.

Oththonukban sohasem zsembelek és nem ismertem japáni embert, ki e részben felesége ellen panaszkodott volna. Gyermeküket valóságos majom-szeretettel dédelgetik és még a legszegényebb tokiói napszámos is ritkán jön haza, hogy gyermekeinek, ha egyebet nem, legalább egy-két szál virágot ne hozna.

Japánban a szegény emberek házában csakis ügyes és csinos tárgyakat lehet látni. A nélkülözhetetlen tea-edény tiszta és a háztartás többi eszközeivel kifogástalan rendben tartatik. A japáni pórnő még az ország legtávolabbi részeiben is sokkal finomabb és műveltebb, mint nálunk.

—ó.

Városi közgyűlés.

Nyitra város képviselőtestülete f. h. 14-én tartotta július havi rendes közgyűlését Faschler Ferenc polgármester elnöke alatt.

A közgyűlés olyan látogatottságnak örvendett, aminőhöz a kánikulás nyár napjaiban nem vagyunk hozzászokva. Ennek az oka az, hogy ezidén nincs kánikula, nincs még csak tűrhető nyár sem; még inkább pedig az, hogy szőnyegen forgott a keresztény szociális egyesület munkástelepeinek az ügye, mely sok embernek a szívének fektet, még több embernek a szemében szálkát képezett. A két párt bajvívására jött el s már itt meggyegette, hogy mind a két fél részben veszített, részben győzött, mint a hogy az a kompromisszumoknál történni szokott, mert hát a hadakozó felek között kompromisszum jött létre, mikép az alább olvasható.

A napirend előtt Kállai Ármán dr. meginterpellálta a polgármestert aziránt, hogy miért használja a rendőri közegeket a kézbesítések kihordására, a mi által a közbiztonság érdekei szenvednek? A felelet erre természetesen csak az lehetett, hogy ha egyszer nincs elegendő városi szolga a kézbesítések végrehajtására, a rendőri közegeket kell erre a célra igénybe venni.

Ugyancsak dr. Kállai hozta szóba a kofák megrendszabályozását, a kik összevásárolják az élelmi cikkeket a vidékről bejövő néptől s azokat azután drágán adják el a megszorult városi közönségnek. A közgyűlés a felszólalás kapcsán megsürgette annak a rendelkezésnek a szigorú fogantatását, mely szerint a kofáknak reggeli 8 óra előtt az élelmicikkek piacán bevásárlásokat eszközölniök nem szabad.

Herczeg István városi rendőrfogalmazónak a közgyűlés július 25-től kezdődőleg 4 heti szabadságot engedélyezett. Ebből az alkalmából kifolyólag Orel Géza kiemelve Herczeg István ügybuzgó és odaadó szorgalommal folytatott tisztviselői működését, indítványozta, hogy a közgyűlés Herczegnek az *alkapítányi* címet adományozza. A közgyűlés az indítványt egyhangú lelkesedéssel fogadta el, a mit a kitüntetett rendőrfogalmazó hálás szavakkal köszönt meg.

A zabori kőbányában termelt terméskőt illetőleg elhatározta a képviselőtestület, hogy azt Morton József vállalkozótól, a termelés költségeinek 850 koronának kifizetése mellett átveszi.

Dr. Benes István főgymnasiunai tanárnak a párhuzamos (város által fentartott) osztályok költségéből fenmaradt összeget, 103 koronát a közgyűlés segély címén kiutaltványozni rendelte.

A házadó kataszter összeírására kiküldött városi tisztviselők javadalmazására a képviselőtestület 500 koronát szavazott meg, a mely összeg felosztásának a jogát azonban fentartotta magának.

A munkásbiztosítási pénztár követeléseinek behajtására vonatkozólag a közgyűlés elhatározta, hogy a behajtás a városi pénztárnak felügyelete alatt Sáfár József által eszközöltessék, a ki ezen teendők végzése alatt a városi pénztár közegének tekintendő.

Ezután következett a munkástelep ügye, melynél másfél óráig tartó nagy vita keletkezett.

A városi tanács javaslata az volt, hogy a kérvényezőnek, t. i. a nyitrai keresztény szociális egyesületnek adassék meg az engedély az építkezésre, de csak a telep azon helyein, melyeknek térszintje a folyó vízszintjének magasságát 50 cm.-el meghaladja. Javasolta ezenkívül a tanács a pótló adó elengedését az állami adóelengedés éveire kiterjedő időtartammal; 2 közkútnak a létesítését és a közvilágítást.

A tanács javaslata ellen beszéltek: dr. Kállai Ármán, Grünfeld Náthán, dr. Berényi Sándor, dr. Babó Tivadar.

A javaslat mellett, illetőleg a keresztény szociális egyesület igazságos ügye érdekében felszóltak

Steiner Gyula az eszme megpendítője, a ki erős érvekkel védte a javaslatot és dr. Franciscy Lajos.

Dr. Sztránszky Izor közvetítő álláspontot foglalt el, melynek az volt a lényege, hogy a telepnek a pótlódó ne engedessék el, egyébként azonban adja meg a város az építőknek mindazt, a mi a telep közegészségi és közrendészeti igényeinek és szükségleteinek kielégítésére megkívánatik.

Ezt az álláspontot dr. Franciscy Lajos indítványára a közgyűlés is magáéva tette, Gyulai Mihály városi mérnök pedig azt a következő konkrét alakban terjesztette elő:

1. A nyitrai keresztény szociális egyesület által tervezett és kérelmezett telekfelosztásra az engedély megadatik.

2. A telkek beépítése csak oly helyeken eszközölhető, a hol a jelenlegi, illetve a feltöltés által elérendő terepszin legalább 50 cm-rel feljebb van a legmagasabb vizálías fölött. Ezen feltétel csak a beépítendő területre és udvarra vonatkozik, ellenben az esetleg leterítendő kert színterére nem mervadó.

3. Bizassék meg a városi tanács, hogy a 2) alatti feltétel mellett és a vár. építési szab. rend. figyelembe vételével az építési engedélyeket adja ki.

4. A telek-felosztás által előálló utaknak az előirt magasságig leendő feltöltése, valamint a szükséges partvédelmi munkálatok kerényezőnek köteleességét kezezi.

5. A kellően feltöltött utak a város tulajdonába fognak átmenni s azoknak megváltása oly mérvben fog eszközöltetni, a miként az egyes telkeken az építkezés tényleg fogantatba fog vetetni.

6. A megváltandó terjedékek egységairól az adásveteli szerződés egységairól alapján állapítandók meg.

7. Az utaknak kiépítését a város egyelőre nem eszközli, hanem csak idők múltán, a midőn a városi utcák fejlesztése és a város gazdasági háztartása azt lehetővé fogja tenni.

8. A házakkal beépített utcakaszoknak meghatározott tételéről azonban a város fog gondoskodni.

9. Ugyancsak a város közönsége biztosítja a közvilágítást és két közkútnak létesítést.

Ujdonságok.

Kinevezések. A király Ondrusék János szakolcai kir. járásbírósi jegyzőt a rózsashegyi kir. törvényszékhez albíróvá;

A m. kir. pénzügyminiszterium Bíró Béla gyakornokot a nyitrai pénzügyigazgatásági hivatalhoz szamtiszté. Minarovics Gyula díjtalan számgyakornokot díjas számgyakornokká nevezte ki.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter Bedő Zsigmond galgóczi állami polgári iskolai helyettes-tanítót ugyanazon iskolához rendes tanítónak ki-nevezte.

Személyi hírek. Reidner Agoston galgóczi kir. járásbíró négy heti szabadságra ment, melyet Nyitrai fog eltölteni.

Veszprémi Dezső a pozsonyi kath. főgymnázium tanára szünidei tartózkodásra családjával Nyitraira érkezett.

Hymen. Dr. kaposmérői Mérey Tibor nyitrai ügyvéd f. h. 10-én tartotta esküvőjét Alsó-lelőcon id. Tarnóczy Béla cs. és kir. kamarás nagybirtokos leányával Tarnóczy Annelórral. Az új pár hosszabb nászútra indult a külföldre. — Vármegyénk két előkelő családját füzte rokoni kötelekbe ez a frigy, melyre az Eg. áldását kívánjuk.

Dr. Orel Geza, a nyitrai pénzügyigazgatónak Orel Géának fia, fővárosi polgári és női kereskedelmi iskolai tanár július hó 8-án vezette oltárhoz a budapest-józsefvárosi templomban Kádár Eugénia úrhölgyet. Az ifjú pár nászútra kelt Skandináviába.

Barna Alfréd assakürthi körjegyző folyó hó 12-én esküdött örök hűséget özv. Háyek Pálné szül. Rajnóha Anikó úrnőnek Bajmócson.

Tiszti ügyész. A vármegye főispánja Ótvös Aladár dr. ügyvédet megyei tiszti ügyész-szé nevezte ki.

Áthelyezés. A magy. kir. igazságügy miniszter dr. Hampel József trencsényi kir. törvényszéki jegyzőt a szolnoki kir. járásbíróshoz helyezte át.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter Száva János szenci állami polgári iskolai tanítót jelen minőségében a mezőberényi állami polgári iskolához; Fozáry Miksa mezőtúri állami felsőbb leányiskolai rendes tanárt a trencsényi állami felsőbb leányiskolához helyezte át.

Fülöp Tivadar a nagyszombati osztálymérnökséghez beosztott mérnök a szolgálat érdekében Nyitraira helyeztetett át. Helyébe Smied Ede mérnök küldetett az érsekújvári osztálymérnökségtől.

Prímícia. Bangha Béla jézustársasági növendékpap, nehái dr. Bangha István nyitrai ügyvéd és káptalani ügyész fia, a kit e hónap folyamán szentelnek áldozópappá Innsbruckban, folyó hó 31-én fogja tartani primíciáját Nyitrai 1/28 órákor az igralmas nővérek templomában, Vagner József prelátnak manuduktorsága mellett.

Az udvarnaggyásza. Súlyos csapás érte Apponyi Lajos gróf magyarországi udvarnaggyot és családját. Nejének édes anyja, özv. Scherr-Thoss Hermanné grófné, szül. Sprachwitz Olga grófnő rövid szenvedés után 82 éves korában a sziléziai Dobrauban elhunyt. — A haláleset gróf Hunyady László úrményi nagybirtokos és orsz. képviselő családját is gyászba borította, a kinek neje az elhunytban nagyanyját gyászolja. Temetése f. h. 15-én volt Dobrauban, a hova az udvarnaggy-nak Nagyapponyban időző családja csaknem teljes számban elutazott. Az elhunyt hitbuzgalmi irodalommal foglalkozott s több jeles műve magyar fordításban is megjelent.

Hivatalvizsgálat. Vinkler Gyula árvaszéki elnök a múlt napokban megvizsgálta a galgóczi járási közgyám ügyvitelét. Az árvaszéki elnök a rend felett teljes elismerését fejezte ki.

Változások a Máv. személyzetében. Hanély Oszkár máv. ellenőrt, árufeladási pénztárost Érsekújvárról Pápara helyezett raktárfőnöknek. — Tóth Imre máv. hivatalnokot Galgócra árukiadási pénztárosnak. — Feldheim Ferenc máv. hivatalnokot Galgóczról Érsekújvárra árukiadási pénztárossá. — Frey Miklós hivatalnokot Körmenről Érsekújvárra a forgalomhoz. — Drechsler Fülöp árukiadási pénztárost Hanély Oszkár helyére Érsekújvártól árufeladási pénztárossá.

Iskolatársak találkozója. A nagy nyári vakáció az iskolatársi találkozások szezonja. Nem mindig ritka alkalom ezek az összejövetelek, de mindig kedvesek.

Az az iskolatársi találkozó azonban, mely f. hó 6-án Esztergomban az ugyanott ezelőtt 40 évvel érettségi tett társak között lefolyt, a mily kedves, épp oly ritka alkalommal is örvendeztetette a résztvevőket. Heteenhárman tettek 1869-ben érettségi vizsgát az esztergomi főgimnáziumban, akik 10 év múlva tartották első találkozójukat, s akkor megjelentek 40-án, meghaltak 20-an, elmaradásukat kimentették 6-an, a többi 7-nek holléte nem volt kinyomozható.

Most negyven év múltán 32-en jöttek össze, köztük Molnár János prelátnak-kanonok, Mérey Lajos képviselőnk, Pongrácz Jenő kir. kúriai bíró Budapestről, Krajcsócs Lajos uradalmi intéző Pusztavoglyeréről, Znamendák István konviktsusi és papnevelői kormányzó Nagyszombatból, Martincsek János c. kanonok, esperes-plebános Kistapolcsányból, Soóky Andor urad. főtit. Zselyről, Löwincz János szem. vice-rektor Esztergomból stb.

Távolmaradásukat kimentették Bobiczky József ügyvéd Nagytapolcsányból, Mészáros Karoly polgármester Páparól, Zsiska Mihály szentszéki tanácsos, plebános Nagyrippényből stb.

A találkozásra meghívták volt osztályfőnököket Vaszary Kolos bíboros hercegprímást, továbbá Fekete Tivadar és Jagicza Lajos megéletben levő tanáraikat, kik már mindnyájan arany-misést áldozópapok, de éppen magas életkorukkal járó testi törődöttségük miatt egyikük sem jöhetett el.

Az iskolatársak a Szent Ferencrendiek templomában szent misét hallgattak, azután Hollósi Rupert főgymn. igazgatónál tisztelegtek, aki villásreggelire hívta meg az egybegyűlteket. Délben egy órákor ebéd volt a Fürdő vendéglőben, melyen az iskolatársakon kívül mások is részt vettek. Ebéd alatt Molnár prelátnak remek felkötöttét mondott.

Molnár prelátnak beszéde után Mérey Lajos állott fel s az ő megszokott ekesszólásával művészi képet rajzolt meg arról az erettségéről, melyet a volt iskolatársak az élet nagy iskolájában tettek le negyven esztendőnek folyamán.

„Ma már 40 évi tapasztalás után — mondotta — tudjuk és elmondhatjuk, hogy az ember élete olyan a nagyvilágban, mint a hajóké

a tengeren. A szerény sarka s a büszke vitorlás, a nagy gőzhajó és az óriási páncélos, mindenik a maga sulya és ereje szerint szánt barázdát a tenger felületén, mindenik hagy maga után nyomot, de ez egymásután mind elmúlik. És azt, vajjon melyik éri el feladatát teljesítve biztosan a kikötőt, előre tudni soha sem lehet. Az ember élete is ilyen. Néha az egyszerű szegény és szerény állásban levő ember megelégedésben nyugodtan, boldogan tölti napjait, míg ellenben a kincsekben vándorló, fényes állásban levő, dús gazdag, testi és lelki gyötrelmekkel kínódva vesződik az étellel. A mi életünk olyan, mint a növényeké a természetben. A virág nem lehet szebb, a cserje nem lehet bokrosabb, a fa nem lehet terebélyesebb, mint a mennyi erőt és fejlődési képességet beleje az Isten teremtett. Az ember sem lehet testileg erősebb, szellemileg nagyobb, mint amennyi erővel és tehetséggel a mindenható Isten megáldotta. S mindezek mellett 40 évi tapasztalás után tudjuk, hogy csak ha lelkünk mélyeséges áhitatával hiszünk az Istenben, szívünk és egész bensőnk teljes melegevel szeretjük a hazát, a családot és embertársainkat, csak így juthatunk el annak tudatára, hogy egyedül az erények és eszmények teszik az ember életét nemessé és tartalmassá, elviselhetővé sőt széppé. Ma reggel az Isten egyházában halált adtunk a Mindenhatóknak, hogy mindazon pontokon, melyekre az életben az ő akarata és a sors keze bennünket helyezett, megállítottuk helyeinket, nem buktunk el s az igaz vallásosságból, a hazafiságból, a jellemesség és kötelességtudásból letettük az erettség vizsgát! Emlékezzünk meg tehát kegyelettel azon tanárainkról, akiket az isteni akarat az elők sorából elszóított; mondjunk köszönetet azoknak, akik még életben vannak és velünk együtt a tagadhatatlanul már rövid életnek keskeny ösvényén tipegnek. Poharamat főtisztelendő Hollósi Rupert igazgató úr egészségére emelem, aki a Bencés-rend képviselőjeként itt közöttünk megjelent és megjelenésével találkozónkat szebbe, kellemesebbé és ünnepélyesebbé tenni szives volt. Sokáig éljen!”

Még az ebéd alatt megjött a bíboros hercegprímás tavrata a hozzá intézett üdvözlőre.

A délutáni órákban az iskolatársak közül többen eltávoztak, egy részük pedig Kovácspatakra rándult ki.

Halálozás. Hátrik János t. kanonok, a vágotúli esp. kerület esperese, drétoimai plébános 58 éves korában Rohitson szélhűdés következtében elhunyt. A boldogultban, a ki már huzamosabb idő óta betegeskedett s legutóbb is Rohits fűrdőben keresett bajára gyógyulást, a nyitrai egyházmegye derék papot, hívei buzgó és odaadó lelkipásztort veszítettek. Temetést szülőhelyére Vágbeszterczére szállították s ott temették el nagyszámú gyászoló közönség részvétele mellett.

Scherk Kálmán nyug. főpénztáros f. hó 13-án 65 éves korában Nyitrai elhunyt. A boldogult 35 éven át volt a nyitrai kereskedelmi és hitelintézetnek ügybuzgó és hű tisztviselője s a városban is köztisztviselőnek örvendett. Temetése f. hó 15-én ment végbe általános részvétellel.

Az örök világozás fényeskedjék nekik!

A közigazgatási bizottság ülése. Nyitra vármegye közigazgatási bizottsága e hó 13-án rendes havi ülést tartott gróf Wilczek Frigyes főispán elnöklete alatt. Az ülés kiemelkedő pontja gyauánt felemlítjük a bizottság abbéli döntését, melyel a vármegyei községi és körjegyzők júniusi közgyűlésén hozott ama határozatát elítelte, mely szerint a vármegyei jegyzői egyesület passiv resistenciába lép, ha a vármegyei árvaszék fentartja azt a rendeletet, melynek értelmében a jegyzők a gyamoltak és gondnokoltak vagyonának tűzkár elleni biztosításánál a Gazdák Biztosítási Szövetkezete javára közreműködni tartoznak. A passiv resistencia propagálói és megszavazói ellen a közig. bizottság a fegyelmi eljárás megindítását határozta el s ez ügyből kifolyólag felir a belügyi kormányhoz is, hogy az a jegyzői egyesületnek ezt a határozatát megsemmisítse. A magunk részéről is nem mulaszthatjuk el leszögezni e helyen, hogy a tisztviselői karnak ilyen állásfoglalása a felsőbb hatóságok rendelkezéseivel szemben nagyon alkalmas arra, hogy a köteles engedelmisség mai amúgy is eléggé iaza állapota idővel nyílt ellenszélre vezessen a tisztviselői közegek részéről. — Nem kevésbé fontos a közig. bizottságnak ugyanez ülésen hozott elutasító határozata Léndárt Sándor kakasfalvi birtokos keresetével szemben, ki a kakas-

falvi róm. kath. kápolnára vélt tulajdoni igényét közigazgatási úton akarta érvényesíteni, miután a rendes bírói eljárás során már mindhárom fokon el lett utasítva. A bizottság mint második fokon illetékes hatóság ugyanis helybenhagyta a nagytapolcsányi főszolgabírónak e tárgyra vonatkozólag hozott elutasító végzését s Lénárt Sándort benyújtott felebbezésével elutasította.

Uj városi mérnök. Érsekújvár város képviselőtestülete f. hó 9-én tartott közgyűlésén városi mérnökké egyhangúlag Gombos Ferenc okl. mérnököt, a ki legutóbb Turkevén működött, választotta meg.

Húszonöt éves működési jubileum. Kedves és felejthetetlen ünnepe volt július 11-én Vágkirályfa község lakóinak. Kovács István kántortanító 25 éve működik a legnagyobb buzgalommal Vágkirályfa községben. A község lakossága haláljának és elismerésének jeléül tiszteletére a szövetkezeti gazdakör helyiségében ünnepélyt rendezett, melyen nagy számmal vett részt nem csak a község lakossága, hanem a vidéki intelligencia is, az ünnepelt tisztelői, barátai. Jelen volt a kerület képviselője. *Ajtics Horváth* Dezso is. Egymásután üdvözölték a jubiléumot, a kerületi papság, a tanítói kör, az iskolások, a képviselőtestület, a szövetkezet, a gazdakör, az énekkar és volt tanítványai. Meghatva mondott köszönetet az ünnepelt, szemében, de nem csak az ő, hanem a jelenlévők szemében is örömkönnyekek csillogtak. Az ünnepély után magyaros vendégszeretettel látta el a szövetkezet az egybegyűlt közönséget, mely a cigányzene hangjai mellett még sokáig éltette az ünnepelt kántortanítót.

Meghívó. A FMKE. központi igazgató választmánya 1909. évi július hó 23-án d. e. 11 órakor Nyitra, a városháza nagytermében évnegyedes gyűlést tart, a melyre az igazgató választmány tagjait tisztelettel meghívom. Nyitra, 1909. július 12-én. Dr. Gyürky Géza tb. elnök, ügy. alelnök. Clair Vilmos főtitkár. — A gyűlés tárgysorozata: 1. Az egyesület 1909. évi rendes közgyűlésének kitűzése és napirendjének megállapítása. 2. Az elnökség évnegyedes jelentése. 3. A FMKE. központi pénztárának 1908. évi zárszámadatai. 4. A FMKE. központi pénztárának 1910. évi költségvetési előirányzata. 5. A közgyűlés jutalmadójai által kitüntetendő tanítók, tanítónők és óvónők kijelölése. 6. A központi főtitkár és központi számvédelemre, fizetésüknek fölemelése, esetleg drágasági pótlék engedélyezése iránt. 7. A központi igazgató választmány gyűlése napjáiig beérkezett kérvények tárgyalása. 8. Esetleges indítványok.

Jegyzőválasztás. Kisbábon az üreseedesben volt jegyzői állásra folyó hó 8-án *Lelkes Károly* eddigi helyettes jegyzőt választották meg. Az új jegyző nyomban letette a hivatalos esküt *Frideczky* Timót főbíró kezébe.

Alapkötetel. A nyitrai kath. tanoncotthon alapkövének beszentelése és beépítése minden ünnepélyesség kerülésével f. hó 11-én d. u. 6 órakor történt. A beszentelést gróf *Baththyány* Vilmos dr. coadjutor püspök úr végezte. Az alapköve tették az épülő tanoncotthon történetének okmányát és néhány pénzdarabot, az alapkö megáldása után a püspök úr az épülő falakat hintette meg szentelt vízzel, mire a szertartás véget ért. Az érkező püspököt a tanoncotthon egyenruhás tagjai katonas tisztelettel fogadták; előzőleg katonai gyakorlatokat mutattak be oly szabatosan, hogy örömet okoztak a jelenlévőknek, és méltán illeti elismerés azt a két derék honvédmestert, akik e nehéz betanítást oly eredményesen vezették keresztül. Ha majd e derék fiúk katonasor alá kerülnek, a betanítás munkája ugyancsak könnyű lesz, és ügyes altisztek lehetnek belőlük.

Katholikus népszövetségi mozgalom. *Ghymes* községben, folyó hó 4-én megalakult a „Népszövetség.” A szent János téren mintegy 500 főből álló sokaság üdvözölte bpesti központi kiküldöttet. A megnyitó beszédet *Karsay* Imre pogrányi plebános tartotta, a központi kiküldött egy órán keresztül tartó beszédében ismertette a „Népszövetség” hatalmas eszméit s a gyűlés végén *Borbás* László ledeci plebános mondott köszönetet a pogrányi 60 tagú küldöttségnek és fuvőzenekarnak, valamint a szomszédos községekbeli híveknek a szíves részvételért. Különösen említésre méltó, hogy az alakuló gyűlés eszméje magából a község lakosainak érdeklődéséből indult ki, ők maguk tervezték és szervezték az alakulást, emeltek díszkaput, s küldönc által hívták meg a szomszéd községeket.

Nemsón Miklós Rezső plebános fáradhatlan buzgólkodása folytán június 27-én nagy sikerű népgyűlésen alakult meg a kath. Népszövetség. A gyűlésen ezenfelül megjelentek Nemsó és környékéről. *Miklós* Rezső plebános mint helyiigazgató szép megnyitó beszéde után, *Bresztyonszky* Kálmán és *Mednyánszky* László orsz. képviselők tartottak nagyhatású beszédeket a kath. szervezkedés szükségességéről. A beszédek elhangzása után 258 iratkoztak be csak is a nemsói plebánia hívei közül. Ez alkalommal *Mednyánszky* László orsz. képviselő tartotta egyszersmind képviselői beszámolóját. A nemsóiak nagy számban zenével és zászlókkal, fogadták az állomáson, az orsz. képviselőket.

Felsőtölgyesen a Katholikus Népszövetség 101 taggal megalakult. Helyi igazgatónak ifj. *Diera* Ignác plebános lett megválasztva. A taggyűjtés folyik.

Legényegyleti ünnepély. A nagyszombati katolikus Legényegylet 1909. évi júli. hó 18-án tartja *Zichy* Sarolta grófnő zászlónya védnöksége alatt alapításának 50 éves évfordulói és zászlószentelési ünnepélyét. A főtemplomban tartandó istentisztelet után diszgyűlés lesz melyen az ünnepi beszédet *Halmos* Ignác apátplebános fogja mondani.

Köszönetnyilvánítás. F. évi július hó 9-én Tormos községben kiűtött tűzvész alkalmával több lakóház leégvén: az alulírott Tormos község előjárósága a községi lakosok nevében ezen tűznél a nyitrai m. kir. 14. honvéd gyalogezred részéről kivézényelt katonaságnak kifogás-talan magatartásért, valamint ama fáradozásért, melylyel egy nagyobb tűznek elejét vette, köszönetet ezen úton nyilvánítja. Tormoson, 1909. júli. hó 11-én. (P. H.) *Prikrell* István s. k. kijz. h. sjezgyz. *Aitner* István s. k. közs. bír.

A nagytapolcsányi villanyvilágításról. Magasan emelkednek már Nagytapolcsány utcáin a villanyos világítás vezetékének támaszául szolgáló oszlopok s közbe-közbe fedéllel ellátott négyzetes nagy pléhládák találunk, a mikről a vidéki atyafi azt hiszi, hogy a munkások szerszámjainak elzárására, eltakarítására szolgálnak. Igaz, takarítás van a dologban, de nem el, hanem megtakarítás. Nézzük csak, hogy mik azok a ládák, kinek jut a megtakarítás, s hogyan fest a megtakarítás jogalapja.

Az építő vállalatnak Nagytapolcsány községével megkötött s kormányhatóságilag jóváhagyott szerződés szerint a Galgóceről vezetett magas feszültségű elektromos áram egy központi épületben felállítandó transzformátorral alacsony feszültségűvé alakítandó át. Ez a szerződési pont úgy látszik drága az építő vállalatnak, ezért kerültek az említett pléhládák Nagytapolcsány utcáira s ezek hivatottak arra az említett szerződési pontot nem létezővé tenni. Az építő vállalat szerint a központi transzformálás az elektromos világítás berendezésénél nem szokásos s evel a világításnak megkívánt intenzitása el sem érhető, tehát szükségese az utcai transzformátorok, egvedül ezek a célnak megfelelőek. Így kerültek a ládák utcáinkra, ezek az alkalmazandó transzformátorok burkai.

Folyó hó 12-én e kérdésben tanácskozott a község képviselő testülete s az a vélemény van kialakulóban, hogy a mennyiben egy szakértő mérnök a transzformátoroknak az utcákon való alkalmazását szokásosnak mondaná, akkor a vállalat építkezési módja helyeslésre találna. A vélemény adására felelt mérnök az építő vállalatnak, a transzformátorokat, vezetkeket s a telepeket szállító cég alkalmazottja.

Nézzük csak alkalmas-e a szakértő véleménye a megkötött szerződés megváltoztatására; mi érdekelhet az építő társaságnak abban, hogy az építés mostani módjához ragaszkodjék, s károsodik-e a község a szerződéstől való eltérés által?

Tegyük föl, hogy a szakértő véleménye az lesz, hogy az utcai transzformátorok alkalmazása szokásos, de ha kérdést kapott a szakértő az alábbiak iránt, akkor azt is kell kimondania, hogy a szerződés teljesítése lehetséges, mert központi transzformálással is a világítás megkívánt intenzitása elérhető csak hogy a berendezés jóval drágább, a mennyiben a vezetkekeknek megfelelően vastagabbaknak kell lenniük ugyanúgy, mint az egyenáramú telepeknél szokásos, s az építés ez a módja körülbelül 20,000 korona többlet kiadást jelent. Ahhoz meg nem is kell szakértő, hanem a laikus is beláthatja azt, hogy az utcákon elhelyezett transzformátorok a város külső képét csúfítják, a forgalmat gátolják, s az a körülmény, hogy egyes utcákon 1500 volt feszültségű áram fog haladni a míg letranszformáltatik, annyira veszé-

lyes, hogy oly baleseteknek nézhetünk elébe, a mikről eddig e vidéknek fogalma nincs.

Láthatjuk ebből, hogy az építő társaságnak a szerződésből való eltérésre törvényes alapja nincs, hogy az utcán felállított transzformátorok alkalmazásával legalább 20000 korona beruházási kiadást megtakarít s ezzel Nagytapolcsány községe, az utcák elcsufítása s egy veszélyes állapot megteremtése mellett 20000 koronával károsodik, mert az 50 év leteltével átveendő villamos világítási berendezés reális értéke 20000 koronával kisebb lesz.

Tehát ha a község képviselő testülete az utcán felállított transzformátorok alkalmazását a szerződés ellenére elfogadná, nagyot vétene a képviselt polgárság anyagi érdekei ellen, s ki tudja, hogy az utókor nem kommentálná-e a mostani határozatot olyformán, mint a hogy a mostani generáció jogosan teszi, a mikor a Stummer-féle kukorgárnak Nagytapolcsány község kötelekeiből való kihasításáról, s annak Tavarnok községhez való csatolásáról szó esik.

Az építő társasággal kötött szerződés a községre nézve amúgy is igen súlyos, s ha a kapacitás, a mely élénken működik, azt eredményezné, hogy a képviselő testület a transzformátoroktól nem tudna megválni, akkor az ellenérték a szerződés enyhítésében okvetlenül keresendő, s ez állhatna abból, hogy a transzformátorok tetszősebb alakban csak a mellékutcákban helyeztesse-nek el, az előirányzott közvilágítási lámpák szaporitassanak s a község által a közvilágításért fizetendő összeg jelentékenyen leszállítsák. I.

Lopás a postán. A helybeli postafőnökség megkeresése folytán a kapitányság nyomozást indított eddig ismeretlen tettesek ellen, kik a posta épületében a feljelentés szerint több lopást követtek el s felő, hogy a hivatalos szállítmányok is nem dezmáltattak-e meg a jeles ismeretlenek jóvoltából. Ez ügyből kifolyólag házkutatást tartottak egy gyanúsított egyén lakásán, a mi azonban nem vezetett kellő eredményre. A nyomozás tovább folyik. — Itt emlíjük meg, hogy Prusovics Jánosné eszményi lakosnő e hó 12-én azt a feljelentést tette a rendőrségnek, hogy a vele közös háztartásban élt *Zahorák* János kocsis még ez évi március havában egy lepecsételt és lakattal ellátott postai zsákot hozott magával, melynek tartalmát — hivatalos iratokat, leveleket és bélyegeket — kivette s az utóbbiakat értékesítette a bélyegárudákban. A rendőrség ennek alapján megejtette a vizsgálatot az érdekes ügyben, melynek eredménye azonban ez időre még nem ismeretes.

Rendőri hírek. Július 13-án a késő éjjeli órákban nagy botrány támadt a Pitzer és Hauser-féle kávéházban, hol egy nyitrai írnok borközi állapotban oly kihívó módon viselkedett a kávéházi vendégekkel szemben, hogy a rendőrség oltalmát kellett vele szemben igénybe venni. Kihágása miatt eljárás van ellene folyamatban. — *Neumann* Henrik nyitrai lakos e hó 12-én bejelentette a rendőrségnek, hogy két igen értékes gyűrűje eltűnt. Miuthogy valószínűnek mutatkozik, hogy itt lopás esete forog fenn, nyomozást indítottak a feljelentés folytán.

Kitüntetett gazdasági cseléd. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter díszoklevelével és 50 koronás jutalmadójával tüntette ki *Hanusz* József uradalmi gazdasági munka felügyelőt, a ki különféle minőségben 49 éven át szolgált Eszterházy Antal és Esterházy Mihály grófokat s szolgálja ma is hűségesen ez utóbbi örökösöit. A díszoklevel átadása alkalmából f. hó 4-én igen szép ünnepet rendezett az uradalom az alsóajtói gazdaságban, melyen a környék gazdatisadalmá, a föld népe és a mezőgazdasági cseléd és munkás elem igen nagy számmal volt képviselve. Az ünnep isteni tisztelettel kezdődött, melyen *Kulcsár* Imre plebános népies nyelven igen szépen fejtegette a munka tisztességét s az ebből folyó szociális vonatkozásokat. A díszoklevelet és jutalmadóját tanulságos beszéd kíséretében az érsekújvári járás főszolgabírája *Frideczky* Béla nyújtotta át a kitüntetett tisztos öregeknek, a kit az uradalom még külön 100 koronával jutalmazott meg. A nyitrai gazdasági egyesület részéről Mezey Gyula elnök, mely hatást keltett felszólalásban, fejtegette az ünnepély gazdasági és szociális jelentőségét, rámutatván az érdekek azon kölcsönösségére, a melyek a gazdát és cselédet, a munkaadót és munkást a méltányosság és jóindulat, a megbecsülés és hűség kötelekeivel kell, hogy egymáshoz fűzzék, a termelés sikere, a kölcsönös jólet biztosítására és a társadalmi béke érdekében. Az átadás után az ország népszerű földművelési miniszterét Darányit, meleg hangú táviratban üdvözölte

az ünneplő közönség. Az átadási eljárást lakoma követte, melyen számos felköszöntő hangzott el a miniszterre, a grófi családra, és annak képviselőire a gazdasági egyesület elnökségére s a vendégekre stb. A nap többi részét jól sikerült népnépszépe fejezte be.

Az érsekújvári állomás kibővítése. A m. kir. államvasutak igazgatósága Érsekújvárot új mozdonyszínek és fiókmuhelyt épített a megfelelő melléképületekkel. Az építést július 24-iki versenytárgyalási határidővel írták ki, úgy hogy egyes munkanemekre is lehet ajánlatot tenni.

Új gyár Trencsénben. Benedek Ferenc vállalkozó régi terve, hogy Trencsénben egy szerszámgyárat létesítsen, most közeledik a megvalósulás felé és előreláthatólag még ebben az évben kezdi meg az üzemet. A gyárat Scholz és Materu trencsényi építőmesterek építik.

Lelki gyakorlatok Nagyszombatban. A jezsuitársaság nagyszombati rendházában a lelkigyakorlatok a következő módon lesznek megtartva: a) Papi lelkigyakorlatok jul. 19—23., aug. 9—13., 23—27-ig. b) Tanítók lelkigyakorlata július 26—30-ig. A lelkigyakorlatok a jelzett időben este kezdődnek, teljes három napig tartanak és a jelzett napok utolsójában reggel végződnek. Aki ezen lelkigyakorlaton részt venni akar, ezen szándékát egy levelező lapon közölje (P. rektornál S. J. Nagyszombat) és várja be a feleletet.

Beszűntetett bűnügyi eljárás. A Máriatölgyesi kereszteselési anyakönyv egyik régi, még 1715-ből származó bejegyzésének ügyében Schefel Antal jelenlegi máriatölgyesi plebános ellen a trencsényi kir. törvényszék vizsgálóbírája közokirat hamisítás büntetésének gyanúja alatt vizsgálatot tett folyamatba. A kir. ügyészség azonban a gyanura alapított vádat elejtette, a panaszra jogosított magán fél gróf Pálffy József pedig a vád képviselőjét át nem vette, minek következtében a vizsgálóbíró a bűnügyi eljárást megszüntette.

Nagy népgyűlés Karkóczon. Július 11-én vasárnap nagy napja volt Karkócz közönségnek. Mire után a falu népe mind az iskola udvarára törekedett. A Népszövetség népgyűlést tartott, mely elé a falusiak nagy érdeklődéssel néztek, mert idegen szónokok is jöttek. Molnos Gyuris János törvénybíró és Látecska József ács. Az udvar teljesen megtelt az érdeklődőkkel s az egyik szemfűles jelenlétére számítása szerint négy-száznál több ember szorongott egymás mellett. Elsőnek Gyuris János szólott a néphez. Kiindulva a felebaráti szeretet összetartó és összehozó hatalmából gyönyörű szavakkal ecsetelte a katolikusok tömörülésének szükségességét. Felhívta a hallgatóságot, hogy ha már dolgozik, takarékoskodjon mint a fáradhatatlan méhsereg, tegye azt okosan és ne vigye munkájának mézét, a nehezen kikeresett garasokat a herék köpjébe. Magunknak gyűjtsünk, magunk közt forgassuk pénzünket s ha e kettőt a szeretettel összekapcsoljuk, megérjük, hogy lesz még Karkóczon is tiszta levegő, keresztény élet, keresztény szövetkezet. A szívből jövő és szívekhez szóló szavak után Látecska József kezdett beszélni. A nép leste, falta minden szavát. Azzal kezdte, hogy a molnosi népszövetségi testvérek üdvözlését hozza a karkócziaknak. Majd rámutatva hazánk áldatlan állapotaira, elővigyázatára inti hallgatóit. A tömörülésben ne lássák az összes teendőket betetőzését. Hogy a munka menjen és gyümölcsözzen, ahhoz öntudat is kell, mely kiviszi elveinket a közelet minden terére. Öntudat kell, mely a szavazásnál az egymással való érintkezésnél is ép úgy katolikus, mint a templomban. A franciák öntudatosak voltak csak a templomban, csak azok elkésett megmentésében s elértek azt, hogy politikai, vallási, gazdasági ellenfeleik, akikkel szemben gyáván viselkedtek, vizipuskákkal öntötték ki őket templomaikból. Hosszasan szólott még a demokratákról is s kifejtve a keresztény szociális eszméket Krisztus zászlajához való hűségre hívja fel a nagyszámú megjelent gazdasági munkásokat és munkásnőket. A nagy tetszést aratott beszéd után dr. Krajcsovic István fejtegette azon nézetét, hogy nem elég a népboldogulásnak csak házat emelni a népszövetségben, hanem kenyeret, húst is kell asztalaira tenni. Ezt pedig a karkóci viszonyoknál fogva a fogyasztási és értékesítő szövetkezet fogja eredményezni. Beszélve ezen szövetkezet gazdasági, élettani és erkölcsi hasznáról megígértette hallgatóival, hogy ezen eszmét tette teszik. És a sok nép egy szóval, egy lelekkel csatlakozott az eszméhez. Karkóczon lesz fogyasztási szövetkezet. Dr. Krajcsovic István, a falu jegyzője és kántortanítója szorgalmasan gyűjtik a részvényeseket. Nagy a keresés s ha a

jelek nem esalnak, a karkóci szövetkezet 10,000 koronánál nagyobb alaptőkével kezd meg működését. Nem fejezhetjük be referadánkat anélkül, hogy itt nyilvánosan meg ne dicsérjük a falu jegyzőjét, Sztréka Jánost és a falu kántortanítóját, Urban Sándort. Adja Isten, hogy minden falunak legyen ilyen jegyzője és kántortanítója!

A városok pótdólya. Ha van abban némi vigasztalás, hogy másokkal közösen viselhetjük a bajainkat, akkor Nyitra város közönsége megvizsgálódhatik az alábbi kimutatásból, mely a városok pótdólyát tünteti fel. Fizet ugyanis pótdólyát 10—20 százalékgig Debreczen; 21—30-ig Kecskemét és Temesvár; 31—40-ig Budapest, Pozsony és Szabadka; 41—50-ig Kassa, Szeged, Zombor; 51—60-ig Nagyvárad, Pécs; 61—70-ig Marosvásárhely, Szatmárnémeti, Ujvidek és Miskolc; 71—80-ig Arad, Baja, Győr, Komárom, Selmeczbánya, Sopron, Szekesfehérvár, Versecz; 99 százalékgig Pancsova; Egerben 105 százalék; Makón pedig 110 a százalék, Esztergom is a 100-on felül tart. A városok között azonban a legnagyobb rekordot Szolnok érte el, a hol a pótdóly 28 év alatt 30%-ról 229%-ra emelkedett.

Színészet Érsekújvárott. Szabó Ferenc 60 tagból álló színtársulata, melyet városunk közönsége a múlt évi színházi idényből előnyösen ismer, jelenleg Érsekújvárot időzik, a hol f. hó 10-én kezdte meg előadásait. Szabó Ferenc ez alkalommal tesz először próbát nyári színi előadásoknak kisebb vidéki gócpontokon való rendezésével.

Gazdasági tanfolyam néptanítók és gazdasági tanítók számára. A földmívelésügyi miniszter a kisebb fokozatu gazdasági néptanítók és gazdasági tanítók tanítására hivatott néptanítók és tanítók tanítására gazdasági kiképzése céljából folyó évi július hó 19-től kezdődő augusztus 14-ig az adai, algyógyi, békésbányai, breznóbányai, csikszeredai, hódmezővásárhelyi, jászberényi, karczagi, komáromi, szilágysomlyói és szabadkai földmívelésiskolákban 20-20, összesen 300 néptanító, a kecskeméti földmívelésiskolán pedig 20 gazdasági tanítónő részére mezőgazdasági tanfolyamot rendez. Ezen tanfolyamra felveendő minden egyes néptanító (tanítónő) egy-száz korona átalányban részesül, mely összegből 40 kor. ellátási díj levonásával 30 koronát a jelentkezőknek, 30 k.-t a tanfolyam befejeztével fizetnek ki. A tanfolyamokra tényleg alkalmazásban levő oly néptanítókat, tanítónőket vesznek fel, kik mezőgazdasági tanfolyamon még nem vettek részt. A tanfolyamokra felvételt kívánó egyének ez iránt illetékes tanfelügyelőségükkel tartoznak kellő időben jelentkezni. A felvétel fellett a közoktatásügyi miniszter dönt.

Az angol szabadalmi törvény. Az angol szabadalmi törvény 27. § a a gyakorlatba vétel tekintetében fontos rendelkezéseket tartalmaz. Legutóbb ezen §-ra vonatkozólag új eljárási szabályok léptek életbe, a melyek a külföldieket is közelebből érintik. Ezen szabályok, a melyek a „Szabadalmi Közlöny” folyó évi július hó 1-ső számában tették közzé, a pozsonyi kereskedelmi és iparkamaránál betekinthetők.

Az „Élet.” Friss erővel, duzzadó munkakedvvel lépett be a II. felébe kath. szépirodalmi hetilapunk az Élet. Irányának nemességét megtartva, növelte tartalmának sokoldalúságát. Beszélyek, rajzok, karcolatok, ethnografiai vázlatok, cikkek, bírálatok a tudomány, művészet és szépirodalom köréből dússá teszik az egyes számok tartalmát. Zsoldos László regénye a Gyigyóka már az eddig közölt részekben is feltűnteti a lebilincselő érdekességét. A jul. 11-iki szám a következő irodalmi gazdagsággal jelent meg. *Musealia. Connaisseur.* — A te szépségedről. *Endrődi Béla.* — Bácska. *Csáth Géza.* — A franciák Afrikában. *Madari Kreybig Rezső.* — El nem küldött levelek. *Nil.* — Gyigyóka. (Regény.) *Zsoldos László.* — Pókháló. *Ádám Éva.* — A kapitány és barátja. *John Habberton.* — A színek szimbolikus jelentősége. *Sólyom.* — Egy rózsza története. *Abbé J. Guillermin.* — A feltaláló és találmány. *Ifj. báró Szentkeresztly Zs.* — A villámvonatot. (Detlev v. Liliénchon.) *Lányi Viktor.* — Kultúra. *Tempi passati. M.* — A magyar novella. — A Tauern vasút megnyitása. — Lefelé. — Teheráni levél. — Ibsen Amerikában. — London és a fogkeve. — A rikkancs-poéta. — A Romanovok. — Elgázolások. — Mindennapi problémák. — Ort János. — A néma háború. — Az Élet előfizetési ára egész évre 20 kor., félévre 10 kor., negyedévre 5 kor., egy hónapra 2 kor., egyes szám 50 fillér. Megrendelhető Budapesten, VIII. Szentkirályi-utca 28. Ugyanott kapható az Élet bekötési táblája. Ára 2 korona.

A vármegyék a munkások rokkantegyletéről. Egy valóban üdvös célú munkásjelölti intézmény fejlesztésében vesznek részt a legutóbbi időben vármegyénk, olyformán, hogy erkölcsileg és anyagilag támogatják a Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíjegyletét. Ed-dig Békés-, Esztergom-, Maramaros-, Nyitra, Somogy-, Sopron- és Veszprém vármegyék közgyűlései határozták el, hogy 200—200 koronával lépjenek az egylet alapító tagjai közé. Számos vármegye pedig erkölcsileg támogatja az egyletet olyképpen, hogy külön körlevélben fölhívja a városok és községek vezetőinek figyelmét annak áldásos működésére, a mely abban áll, hogy 1903 óta 556 rokkant tagjának és 150 árvának felmilió koronát fölhaladó állandó segítségét fizetett ki. A központi választmányi ülésből kifolyólag megemlítjük, hogy az egyletnek az idén belépett 16 ezer új taggal nyolcvanhétezer tagja van, vagyona az ötödfél milliárd koronát fölhaladta, fiókpenztárainak száma 265. Az egylet most vette fel a folyó évre esedékes 5000 korona állami támogatást. Az egylet központi irodája Budapesten, József-utca 23. számú saját házában van. Az egylet nyitriai 122. fiókpenztára Vármegyeháztér 8. szám alatt van.

Nemzetközi talajmívelő gépverseny Mezőhegyesen. A nemzetközi talajmívelő gépverseny augusztus hónap 9-től 12-ig a mezőhegyesi állami ménesbirtok gazdaságában fog lefolyni. A gőzgépes szántógépekkel augusztus 9-én, a robbanó motoros szántógépekkel pedig augusztus 16-án kezdődik a verseny. A nyilvános bemutatások augusztus 20-án és 22-én lesznek, míg az összsuri K. Jónás Ödön műegyetemi tanár elnöklésével 21-én tartja záró ülését, melyen a díjak odaítélése felett véglegesen dönt. A rendező bizottság, különösen pedig Jeszenszky Pál az O. M. G. E. ügyvezető titkára, ifj. Sporzon Pál gazdasági akadémiai tanár és Karkoványi Ákos minden lehetőt elkövetnek a siker érdekében. A versenyre számos bel- és külföldi gyáros jelentette be részvételét, a jelentkezések azonban még folynak.

Ujítás a vonatjelzéseknél. A forgalom biztosítására fontos újítást léptet életbe a kereskedelmi kormány az ejei vonatjelzéseknél. Az eddigi vöröslámpákat, melyek mint a tűz szemek világítottak eddig a gőzmozdonyokon, felváltja a lokomotivok oldalán elül elhelyezett két nagy fehér lámpa. Ennek világító ereje háromszor erősebb a vörös lámpáénál s így a pályatestet is jobban megvilágítja.

A hordójelző-hivatalok. Az 1907. évi V. t.-c. a hordó hitelesítési hivatalokat hordójelző-hivatalokká alakította át, mely új hivataloknak az egész országban július 1-én kellett volna megkezdeni működésüket. Azonban az átalakítás mindenütt még nem történt meg s ez okból a kereskedelemügyi miniszter új rendeletet bocsájtott ki, amely szerint azokban a városokban és községekben, ahol az átalakításra vonatkozó határozat még nincs végrehajtva a hordóhitelesítést teljesítő régi hivatalok 1909. december 31-éig működhetnek. Ez Nyitra városát is érdekli, mely f. évi június havi közgyűlésében az új hordójelző hivatal felállításának december 31-ig való elhalasztásáért folyamodott.

A vasárnap munkásai. Épen a minap tettük szövé, hogy a vasárnapi köteles munkaszünet meg nem tartása egyenemely ipari foglalkozást azok között igen divatozik. A múlt vasárnap a rendőrség rajtakapott a nyitriai gőzkenyérgyár néhány munkásán, kik a tilalom dacára robotoltak foglalkozásuk körül. Kihágásuk miatt eljárást indítottak ellenük. A kezdet kezdetén álló ezen vállalkozás tehát szépen kezdi működését, s ajánlatos, hogy a rendőrség úgy itt, mint egyebütt, ezután is kellő ellenőrzést gyakoroljon.

Amazonok harca. A hírhedt Cigány utcát a minap két asszony zajos utcai szövéltása, majd véres verekedése zavarta fel véletlen nyugalmából. Bizonyos Tichánszki Mária ottani lakosnő szövéltésbe elegendett Horeczki Mórné szomszédjával, kinek fejéhez amazoni hangulatában egy tejes kannát csapott, úgy hogy a védtelen asszony elborította a vér. A zajos verekedés színhelyére csakhamar odaért a sértett nőnek fia, ki a látottakon felháborodva, azonképen viszonozta Tichánszki Máriaékat az ütést, mire ez is véres fővel maradt a csataterén. Az épületes jelenetek bizonyára tovább folytatódhattak volna, ha a rendőrség emberei ott nem teremnek s rendet nem erőszakolnak ki a dulakodó szomszédok között. A kapitányságon mindezekért az összes résztvevők ellen eljárást tettek folyamatba.

Róm. kath. 12—14 éves fiú
tanulónak felvétetik
Fogelton János fűszerüzletébe
Privigyén.

101. 3-3.

Arlejtési hirdetmény.

Nyitra város képviselőtestületének 1908. évi 166. közgy. 7973. kig. sz. véghatározatával elrendelt Nyitrán a gyepmesteri telepen építendő istálló és átalakítási munkálatoknak vállalati uton való biztosítása végett 1909. évi július hó 24-én, szombat d. e. 9 órakor a polgármesteri hivatalban zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A zárt írásbeli ajánlatok a kifizőtt határidőig az iktató hivatalban (Városház I. em. 9. sz.) nyújtandók be, a melyekhez a vállalati összeg 5%-ának a városi pénztárnál töréni letételéről szóló elismervény esatolandó.

A 4709 koronában előirányzott építkezés tervei, költségvetése és vállalati feltételei a városi mérnöki hivatalban (Városház I. em. 6. sz.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Nyitra, 1909. évi július hó 11.

Faschler Ferenc s. k.
polgármester.

103. 1-1.

Róm. kath. vallású fiú
tanoncnak felvétetik

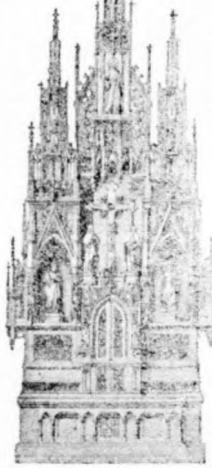
Seeber Vilmos vaskereskedésében.
Tóth Vilmos-utca II. szám alatt. — 49. 19-0.

Seilnacht József

= képfaragó, oltárépítő és aranyozó =
templom művészeti műterme

GALGÓCZ

(Nyitra megye).

Nemetprónai templom főoltára 1907.

Oltárok, szőszékek,
keresztelő-kutak,
szobrok és kereszt-
úti állomások stb.

izléses készítése.
Régi oltárok atala-
kítása és diszitése.

Vázlatokat és költ-
ségelőirányzatokat
díjmentesen küldök.

Polychromikus
festészet!

Mindennemű tárgyak
minden alakban tirol
iparjelleg szerint.

149. 30-02.

WEIGL ANTAL

PAPI ÉS POLGÁRI
SZABÓ NYITRÁN.

2. 29-52.

férfiszabó-műhelyét,

Ajánlja jól berendezett legfinomabb bel- és külföldi szövetekből álló raktárát. — valamint

melyben úgy egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát, úgymint téli és nyári öltözeteket, felöltöket, reverendákat, címádkákat, mucetumokat, biretumokat stb. izlésesen és pontosan készít.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl.

VEREBÉLY GÉZA DIVATÁRÚHÁZA

NYITRA, TÓTH VILMOS-UTCA 4. (SZARVAS-SZÁLLÓ MELLETT)

Szenzációs alkalmi elárusítás!

Szenzációs alkalmi elárusítás!

Az idény előrehaladottsága folytán az összes mosóárú maradékok, napernyők, nyári keztyűk, szalmakalapok, himzett ruhák és bluzok mesés olcsó árakban!

Iskolaidény 1909-1910. Leány- és fiúintézeti kelengyék előírás szerint rendkívül jutányos árban!

Fürdő idény cikkek feltűnő olcsó árakban!

Szenzációs alkalmi elárusítás!

83. 3-0.

FELTÜNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

1. 52.

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.